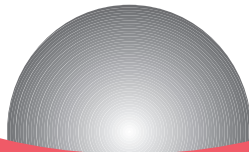

TREBALLS d'ARQUEOLOGIA

Núm. 19, 2013, ISSN 2339-6490 (en línia), ISSN 1134-9263 (en paper)
<http://revistes.uab.cat/treballsarqueologia>

**Mostrando lo invisible: musealización
y puesta en valor de yacimientos paleolíticos**

Editors:

Xavier Roda Gilabert, Paloma González Marcén i Rafael Mora Torcal

UAB

Universitat Autònoma de Barcelona

Servei de Publicacions

Direcció

Paloma González Marcén
(Universitat Autònoma de Barcelona)

Consell Editor

Antoni Bardavio Novi
(Universitat Autònoma de Barcelona)
Laia Colomer Solsona
(Museu d'Història de la Ciutat, Barcelona)

Jorge Martínez Moreno
(Universitat Autònoma de Barcelona)

Michel Martzluff
(Université de Perpignan, França)

Rafael Mora Torcal
(Universitat Autònoma de Barcelona)

Marina Picazo Gurina
(Universitat Pompeu Fabra)

Xavier Roda Gilabert
(Universitat Autònoma de Barcelona)

Ignacio de la Torre
(University College of London, Regne Unit)

Administració i edició

Universitat Autònoma de Barcelona
Servei de Publicacions
08193 Bellaterra (Barcelona). Spain
Tel.: 93 581 10 22. Fax: 93 581 32 39
sp@uab.cat
www.uab.cat/publicacions

Dipòsit legal: B. 49.252-2008
ISSN 2339-6490 (en línia)
ISSN 1134-9263 (en paper)

Aquest volum recull les ponències del seminari *Mostrando lo invisible: Musealización y puesta en valor de los yacimientos paleolíticos*, celebrat a Balaguer els dies 9, 10 i 11 de maig de 2012.

Comitè organitzador

Xavier Roda Gilabert
Antoni Bardavio Novi
Rafael Mora Torcal
Laia Colomer Solsona
Paloma González Marcén

Organitza

Centre d'Estudis del Patrimoni Arqueològic de la Prehistòria-Universitat Autònoma de Barcelona

Universitat Autònoma de Barcelona

Hi col·laboren:

Camp d'Aprenentatge de la Noguera, Departament d'Ensenyament, Generalitat de Catalunya
Museu de la Noguera

Amb el suport de:

Ministerio de Economía y Competitividad (HAR2011-12969E)

TREBALLS D'ARQUEOLOGIA és una publicació periòdica anual que edita el Centre d'Estudis del Patrimoni Arqueològic de la Prehistòria de la Universitat Autònoma de Barcelona i que recull les línies de recerca del centre. El contingut de cada volum és monogràfic amb aportacions d'investigadores i d'investigadors nacionals i internacionals especialistes en els temes als quals es dedica cada número de la revista.

TREBALLS D'ARQUEOLOGIA es publica sota el sistema de llicències Creative Commons segons la modalitat:

Reconeixement (by): Has de reconèixer l'autoria de l'obra tal com ho hagi especificat l'autor/a o el/la llicenciator/a (però sense suggerir que t'avalua a tu o a l'ús que fas de l'obra).

Sumari

Treballs d'Arqueologia

Núm. 19, p. 1-120, 2013, ISSN 2339-6490 (en línia), ISSN 1134-9263 (en paper)

<http://revistes.uab.cat/treballsarqueologia>

- 3-5 **Roda Gilabert, Xavier; González Marcén, Paloma; Mora, Rafael** (CEPAP-Universitat Autònoma de Barcelona. Facultat de Filosofia i Lletres)
Mostrando lo invisible: musealización y puesta en valor de yacimientos paleolíticos. *Treballs d'Arqueologia*, 2013, núm. 19, p. 3-5.
Palabras clave: patrimonio; acceso público; turismo cultural; musealización; TIC.
- 7-25 **Ruiz Zapatero, Gonzalo** (Departamento de Prehistoria. Facultad de Geografía e Historia. Universidad Complutense. Madrid)
Percibir, comprender y sentir. La accesibilidad de los sitios paleolíticos. *Treballs d'Arqueologia*, 2013, núm. 19, p. 7-25.
Palabras clave: acceso público; historiografía; (re)presentación; musealización; paleolítico.
- 27-40 **Alonso Alcalde, Rodrigo; Martín Nájera, Aurora** (Museo de la Evolución Humana. Paseo Sierra de Atapuerca, s/n. 09002 Burgos)
Atapuerca y el Museo de la Evolución Humana. Historia de un modelo de difusión del patrimonio. *Treballs d'Arqueologia*, 2013, núm. 19, p. 27-40.
Palabras clave: Sistema Atapuerca; Museo de la Evolución Humana; divulgación; turismo cultural.
- 41-51 **Déniz-González, Itahisa; Duranthon, Francis** (Muséum d'Histoire Naturelle de Toulouse)
Travelling more over time: making an in-situ exhibit at the Montréal-du-Gers palaeontological site (France). *Treballs d'Arqueologia*, 2013, núm. 19, p. 41-51.
Keywords: valorisation; palaeontological site; France; interpretive plan; geotourism.

- 53-68 **Soler i Masferrer, Narcís; Ramió i Iglesias, Sònia; Solés i Coll, Alba** (Institut de Recerca Històrica. Universitat de Girona; Consell Comarcal del Pla de l'Estany; Atzagaia, SCP)
El Parc de les Coves Prehistòriques de Serinyà (el Pla de l'Estany). *Treballs d'Arqueologia*, 2013, núm. 19, p. 53-68.
Paraules clau: Serinyà; parc arqueològic; Paleolític mitjà; Paleolític superior; visites escolars; tallers de prehistòria.
- 69-80 **Collin, Fernand; Wéra, Marie** (Préhistosite de Ramioul-Musée de la Préhistoire en Wallonie)
Le Musée-Médiateur du Préhistosite de Ramioul au Préhistomuseum reformulation d'un projet muséal à Flémalle (Liège, Belgique). *Treballs d'arqueologia*, 2013, núm. 19, p. 69-80.
Mots clé: valorisation; patrimoine culturel; médiation; plan muséal; tourisme scientifique.
- 81-92 **Roda Gilabert, Xavier; González Marcén, Paloma; Mora, Rafael; Martínez-Moreno, Jorge** (CEPAP-Universitat Autònoma de Barcelona. Facultat de Filosofia i Lletres)
El yacimiento de la Roca dels Bous y la Ruta de los Orígenes: investigación, educación y turismo. *Treballs d'arqueologia*, 2013, núm. 19, p. 81-92.
Palabras clave: musealización; puesta en valor; TIC; paleolítico medio; Roca dels Bous.
- 93-103 **Vega Bolívar, Susana** (CEPAP-Universitat Autònoma de Barcelona. Facultat de Filosofia i Lletres)
TIC el microscopio de la historia. La visualización de lo invisible en el yacimiento de la Roca dels Bous (Camarasa, Lleida). *Treballs d'arqueologia*, núm. 19, p. 93-103.
Paraules clau: tecnologies de la informació i la comunicació (TIC); visita interactiva; tauletes tàctils; paleolític; Roca dels Bous.
- 105-120 **Bardavio Novi, Antoni; Mañé Orozco, Sònia; Pizarro Barberá, Jezabel; Vila Caelles, Míriam**(CdA de la Noguera)
Una experiència integrada d'educació i investigació prehistòrica. El Camp d'Aprenentatge de la Noguera. *Treballs d'Arqueologia*, 2013, núm. 19, p. 105-120.
Paraules clau: educació; entorn; arqueologia; prehistòria; patrimoni.